

خطبه اول

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم نحمده على ما كان و نستعينه من امرنا على ما يكون و نؤمن به و نتوكل عليه و نستغفره و نستهديه و نعوذ به من شرور انفسنا و سيئات اعمالنا و نصلی و نسلم على سيدنا و نبينا ابي القاسم محمد و على آله الأطيبين الأطهرين لاسيما بقية الله في الارضين.

توصيه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يا أيها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاته ولا تموتن إلا وأنتم مسلمون»^۱ عباد الله أوصيكم و نفسي بتقوى الله و ملازمة أمره و مجانبه نهيه همه شما برادران و خواهران گرامی و خودم را به تقوا و پارسایی و تهذيب نفس و دوری از گناهان و آلودگی‌ها سفارش و دعوت می‌کنم. امیدواریم خداوند به همه ما توفیق خودسازی، اصلاح نفس و کسب تقوا در همه شئون زندگی عنایت و کرامت بفرماید.

اصل پانزدهم: استحباب اقاله در معاملات

در آداب و اصول مربوط به کسب و کار و تجارت بحث می‌کردیم. تا به حال به چهارده قاعده، قانون و اصل که در تحصیل درآمد و کسب و کار لازم است و مورد ترغیب قرار گرفته است اشاره کردیم. اصل پانزدهم مسئله‌ای است که در فقه ما به عنوان اصل اقاله آمده است و در روایات به آن اشاره شده است. اقاله که هم در روایات و هم در کتب فقهی ما آمده است عبارت است از یک تکلیف استحبابی که مردم به آن ترغیب شده‌اند.

در معاملات که بیع و خرید و فروش و تجارت و انواع معاملات وجود دارد چند چیز باعث به هم خوردن معامله یا راهی برای به هم زدن معامله است. یکی از آن موارد فسخ است که الآن ما با آن کاری نداریم. فسخ عوامل معینی دارد مثلاً اگر کسی معامله کرده و در معامله کلاه سرش رفته است حق فسخ دارد. معامله و تجارت کوچک با بزرگی کرده است و بعداً فهمیده که آنچه خریده است معیوب بوده است اینجا حق فسخ یا به اصطلاح فقهی اش حق خیار دارد. مثلاً اگر کسی در معامله مغبون شد و کلاه سرش رفت حق فسخ معامله را دارد. یا اگر از قبل شرط کردند که مثلاً اگر نخواستم مال را پس بدهم و طرف مقابل هم آن را قبول کرد می‌تواند برای به هم زدن معامله اقدام کند. در فقه ما گاه تا ۱۵ مورد ذکر شده است که اگر این موارد اتفاق افتاده باشد طرف معامله یعنی بیع یا حتی معامله‌های دیگر حق دارد که معامله را به هم بزند. اما اگر کسی معامله کرده باشد یا عقود مختلفی داشته است و هیچ‌یک از عواملی که از نظر عرفی، شرعی و حقوقی به او حق فسخ را می‌دهد در معامله نباشد مثلاً وسایل یا خانه خریده و معامله درست بوده است و حق فسخی هم در کار نیست اما خریدار یا فروشنده - البته اکثراً این مسئله در خریدار اتفاق می‌افتد- وقتی بعداً جنس را دیده به دلش نچسبیده مثلاً از رنگش خوشش نیامده است و می‌خواهد آن را پس بدهد و از فروشنده تقاضا می‌کند که از معامله برگردد اینجا می‌گویند که فروشنده اقاله^۲ می‌کند یعنی به درخواست مشتری معامله را به هم می‌زند. البته این واجب نیست ولی روایات ما با تأکید فراوان می‌گوید

^۲ - ابن اثیر جزری، النهایه فی غریب الحدیث و الاثر، ج ۴، ص ۱۳۴: آی وافقه علی نقض البیع و أجابه إلیه.

که شما خواسته او را که مراجعه کرده است تا معامله را به هم بزنی قبول کن که در فقه ما به این مورد اقاله می‌گویند. این مطلب در قانون مدنی هم آمده است در حقوق دیگر دنیا هم وجود دارد. در گذشته هم گفتیم که اسلام گفته است در معامله آسان بگیرد و سخت‌گیر نباشید، موقع خرید کمی کمتر بگیرد و موقع فروش کمی زیادتر بدهید. باید کسی که وارد بازار مسلمین می‌شود نباید احساس کند که تا ریال و قطره آخر حساب می‌کشند بلکه باید ببیند که دست و دل‌بازی در معاملات دارند. اگر چنین شد خداوند به چنین معامله و بازاری برکت می‌دهد. این روش مهربانی، صفا و دوستی و هم‌بستگی اجتماعی می‌آورد. بالاتر از این در معاملات قانون عفو و گذشت و بخشش است که در معاملات با هم اهل گذشت باشید و سخت‌گیرید در معاملات هم تأکید بیشتر می‌کند. آدم خوش حساب سهل‌گیر در معامله خوب است نه آدم سهل‌انگار برای دیگران. بلکه سهل می‌گیرد در منافع خودش و دنبال منافع حداکثری خودش نیست. حال به صورت جلوه خاص این اصل پانزدهم می‌باشد که اقاله است یعنی درخواست طرف برای به هم زدن معامله و خرید و فروشی که انجام داده است ولو اینکه قانوناً و شرعاً حق الزام طرف را ندارد اما چون به دلش ننشسته است و درخواست به هم زدن معامله می‌کند. این اصل واجب نیست اما مستحب مؤکد است که به درخواست مشتری پاسخ مثبت بدهد.

اقاله در روایات

حالا به چند روایت در این باره اشاره می‌کنم و نکاتی راجع به آن عرض می‌کنم:

۱. روایت نبوی

حکیم بن حزام از صحابه بود و قصد معامله داشت و از پیامبر احکام معامله را پرسید. در ذیل این بحث این است که رسول الله (صلی‌الله‌علیه‌و‌آله‌و‌سلم) به این آقا اجازه نداد که وارد کسب‌وکار شود تا اینکه چند قول از او گرفت: اول «إِقَالَةَ النَّادِمِ» پیغمبر فرمود: اگر کسی معامله کرد و بعد پشیمان شد و حق فسخ هم ندارد تو با کرامت

و بزرگواری پاسخ مثبت بده. دیگری «إِنْظَارَ الْمُعْسِرِ» است یعنی کسی که در ناداری گرفتار شده است او را مهلت بده و با او راه بیا.^۳

در کسب و کارت با مردم راحت بگیر آنگاه خداوند هم بر تو راحت می‌گیرد. چند روایت هم از امام صادق (علیه السلام) عرض کنم:

۲. روایت ابی حمزه

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «أَيُّمَا عَبْدٍ أَقَالَ مُسْلِمًا فِي بَيْعِ أَقَالَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَثْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^۴ چه مزده بزرگی به کاسبین و تجاری داده است که به فردی که پشیمان شده پاسخ مثبت می‌دهند. امام می‌فرماید: هر مسلمانی که اقاله کند برای مسلمانی - بدون اینکه مشکلی داشته باشد - و جواب مثبت به او بدهد خداوند در روز قیامت لغزش‌های او را می‌بخشد. آن دنیا تجلی این دنیا است. انسانی که در این دنیا در ارتباط با مشتریان و ارباب رجوع راحت می‌گیرد و می‌گوید حالا که دلت می‌خواهد جنس را برگردان و این پول هم کامل در اختیار تو قرار می‌گیرد، در این صورت خداوند بر او آسان می‌گیرد. رفتارهای اجتماعی و اقتصادی بشر در این عالم که محو نمی‌شود، شما که در خانه و محیط جامعه با راحتی با مردم برخورد می‌کنید این می‌ماند و خداوند روز قیامت با چهره‌ی باز با تو برخورد می‌کند که انعکاس آن عمل است.

۳. روایت سماعه بن مهران

در روایت دیگر می‌فرماید: «أَزْبَعَةٌ يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ أَقَالَ نَادِمًا أَوْ أَعَاثَ لَهْفَانَ أَوْ أَعْتَقَ نَسَمَةً أَوْ زَوَّجَ عَزْبًا»^۵ چهار گروه است که خداوند در روز قیامت به او نگاه لطف می‌اندازد. در محشر بزرگ قیامت که در

^۳ - مرحوم کلینی، الکافی، ج ۵، ص ۱۵۱: (عَلِيٌّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الْقَاسَانِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَصْبَاطٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ الْجَعْفَرِيِّ عَنْ بَعْضِ أَهْلِ بَيْتِهِ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَأْذُنُ لِحَكِيمِ بْنِ حَزَامٍ بِالتَّجَارَةِ حَتَّىٰ ضَمِنَ لَهُ إِقَالََةَ النَّادِمِ وَ إِنْظَارَ الْمُعْسِرِ وَ أَخَذَ الْحَقَّ وَافِيًا وَ غَيْرَ وَافٍ)

^۴ - همان، ص ۱۵۳

^۵ - محمد بن علی بن بابویه، الخصال، ج ۱، ص ۲۲۴

آیات و روایات ترسیم شده است و وضع فوق‌العاده عجیبی دارد و هراس‌انگیز است که قابل وصف نیست. اول این چهار گروه «مَنْ أَقَالَ نَادِمًا» است. تا می‌بیند که پشیمان شده به او می‌گوید جنس را تحویل بده و پولت را بگیر. در معامله با مردم خوش گذشت است. دوم هم «أَعَاثَ لَهْفَانَ» کسی که در مشکل است و در گرفتاری دچار شده است نجاتش می‌دهد. نجات آدم‌ها در سختی‌ها و گرفتاری‌ها موجب می‌شود که خداوند در روز قیامت به شما نگاه لطف بیندازد. سوم هم آزاد کردن برده است و چهارم هم «زَوْجَ عَزَبًا» کسی که برای ازدواج یک جوان عزبی تمهید کند و به او کمک کند که ازدواج کند. می‌فرماید خداوند به این چهار گروه نگاه لطف می‌اندازد. قیامتی که «كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا»^۶ قیامتی که همه حسرت می‌خورند، همه محشور می‌شوند، همه وانفسایشان بلند است، همه دنبال پناهگاهی می‌گردند و همه با خداوند مواجه می‌شوند با نامه اعمالی که خطا در آن کم نیست. در این حسرت‌ها، غوغای عرق‌ریزان، شرم‌ها و گرفتاری‌ها خداوند به این‌ها نگاه ملاحظت‌آمیز می‌افکند. این برخورد تجلی خوش‌اخلاقی و گذشت و بالکل دنبال منافع شخصی خود نبودن است که در قیامت جلوه می‌کند. البته در این دنیا هم بازار مسلمانان را بازار خوب و فعال می‌کند. این‌ها رونق اقتصادی می‌آورد. این‌ها آرامش و امنیت و صفا و مهربانی می‌آورد. باینکه این عمل واجب نیست و مستحب مؤکد است اما این مقدار برای تو مقام می‌آورد. وقتی با این اصول در حجره و کارخانه خودت مشغول کار هستی این برای تو ذخیره قیامت می‌شود. عبادت که فقط در دعا و ندبه و کمیل و نماز جماعت نیست آن‌ها خیلی مهم است ولی وقتی ارزش دارد که در متن کار و زندگی ظهور و بروز داشته باشد.

البته شرط اقاله هم این است که چیزی از پول جنس کم‌وزیاد نکرده باشد. نه اینکه پس بگیرد و مقداری از پولش را به او ندهد، این درست نیست. بلکه اقاله این است که جنس را پس بگیرد و همان پولی را هم که بوده به طرف برمی‌گرداند. این اصل پانزدهم بود که عرض کردیم. چند نکته دیگر دارد که در جمعه‌های بعد عرض خواهیم کرد انشاء الله.

^۶ -سوره فجر، آیه ۲۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكُوفَةَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ^۷

^۷. سوره کوثر

خطبه دوم

اعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله نحمده على ما كان و نستعينه من امرنا على ما يكون و نؤمن به و نتوكل عليه و نستغفره و نستهديه و نعوذ به من شرور انفسنا و سيئات اعمالنا و نصلی و نسلم على سيدنا و نبينا أَيْ الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ و على مولانا على بن ابيطالب و على الصديقة الطاهرة فاطمة الزهراء و على الحسن و الحسين سيدي شباب اهل الجنة و على أئمة المسلمين على بن الحسين و محمد بن علي و جعفر بن محمد و موسى بن جعفر و على بن موسى و محمد بن علي و على بن محمد و الحسن بن علي و الخلف القائم المنتظر ساسة العباد و اركان البلاد و ابواب الايمان و أمناء الرحمن و سلالة النبيين و صفوة المرسلين و عترة خيرة رب العالمين صلوات الله عليهم اجمعين.

توصيه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ»^١ عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَ نَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ مَلَازِمَةِ أَمْرِهِ وَ مَجَانِبَةِ نَهْيِهِ

همه شما و خودم را به تقوا و پرهیزکاری و رعایت اوامر و نواهی خداوند توصیه و سفارش می‌کنم. در ادامه اوصاف متقین که امیرالمؤمنین در خطبه متقین بیان می‌فرماید به اینجا رسیدیم: «أَمَّا اللَّيْلُ فَصَافُونَ أَقْدَامَهُمْ تَالِينَ لِأَجْرَاءِ

آل عمران، ۱۰۲.

الْقُرْآنِ يُرْتَلُونَهَا تَرْتِيلاً يُحَرِّزُونَ بِهِ أَنْفُسَهُمْ وَيَسْتَشِيرُونَ بِهِ دَوَاءَ دَائِهِمْ^۹ خصوصیت دیگر انسان‌های پارسا و متقی این است که بخشی از شب آن‌ها به بیداری می‌گذرد. آن کسی که همه شب و مخصوصاً سحرگاهان را در خواب و غفلت سپری می‌کند او مانند میته است. انسان پارسا و دل روشن به انوار حق کسی است که پاره‌ای از شب و سحرگاهان را برای خلوت با خداوند اختصاص می‌دهد. این نصیب هر کسی نمی‌شود. گاهی انسان‌ها توفیق پیدا می‌کنند که بخشی از شب را در خلوت در پیشگاه خدا و راز و نیاز با خدا بپردازند. از ویژگی‌های دیگر متقین این است که شب را زنده نگه دارند. اعمال شب یکی نماز شب است که راست‌قامت می‌ایستند و نماز شب را بجا می‌آورند و عمل دیگر در سحرگاهان تلاوت قرآن است. در شب قسمت‌هایی از قرآن را تلاوت می‌کنند. «يُرْتَلُونَهَا تَرْتِيلاً» آدم متقی چنین نیست که موقع خواندن قرآن از سر سیری و بدون توجه به مفاهیم آن و از روی عجله و بدون دلدادگی به آیات وحی، آن‌ها را لقلقه زبان کند، بلکه آرام و شمرده و دلداده به قرآن به خواندن آن می‌پردازند و دل را در محضر قرآن و در پیشگاه آیات وحی حاضر می‌داند. با آیات قرآن یک غم مقدس و سازنده در دل ایجاد می‌کند. قرآن نسخه شفا است البته زمانی که خواننده به دنبال نسخه باشد. قرآن را برمی‌انگیزاند که او را نجات دهد، یعنی برای یافتن نسخه شفابخش از قرآن باید با آن رابطه برقرار کنی که در این صورت قرآن نسخه شفای دردها می‌شود. هر آیه قرآن شما را تکان می‌دهد. شما اگر این سوره زلزال - را با این دیدگاه که به آیات آن دل بدهیم و جانمان را در پیشگاه قرآن حاضر کنیم - بخوانید، می‌بینید که شما را چطور تکان می‌دهد و با شما سخن می‌گوید. مسلمانان اگر بخواهیم به قله‌های تقوا برسیم شب‌زنده‌داری‌ها و بیداری لازم است. آن وقت خود را از دنیا جدا کنیم در پیشگاه خداوند حاضر کنیم و اشکی ریخته شود. اگر این‌ها در جوانی بود برکاتی دارد که قابل وصف نیست. جوانی که شب‌زنده‌داری می‌کند نماز اول وقت می‌خواند قیمت دیگری دارد.

خدایا تو را به اولیاییت قسم می‌دهیم ما را از انسان‌های متقی، پارسا و گوش دهنده به این نصایح مقرر بفرما

^۹ - سید رضی، نهج البلاغه، تصحیح صبحی صالح، ص ۳۰۴

مناسبت‌ها

به مناسبت‌های این ایام فهرست‌وار اشاراتی می‌کنم:

۱. تسلیت شهادت امام سجاد (علیه‌السلام)

شهادت امام سجاد (علیه‌السلام) را تسلیت و تعزیت عرض می‌کنم.

۲. گرامیداشت شهیدان به‌ویژه شهید اشرفی و شهید محراب

یاد همه شهیدان گران‌قدر دفاع مقدس، فرماندهان شهید و به‌ویژه شهادت شهدای مدافع حرم و شهادت شهید اشرفی از روحانیون شهید و شهادت شهید محراب را تسلیت عرض می‌کنم و تقدیم می‌کنیم خدمت همه شهیدان، امام شهدا، ذوی‌الحقوق و اولیای الهی صلواتی بر محمد و آل محمد

۳. نکوداشت هفته پیوند اولیا و مربیان

مطلبی در مورد روز و هفته پیوند اولیا و مربیان است. بارها این مطلب گفته شده است، باز هم باید تأکید شود که چون کار تربیت فرزندان مردم به‌عنوان امانت‌هایی که خداوند به آموزش و پرورش، معلمین و مدارس داده است، بنابراین معلمان و مربیان مهم‌ترین امنای خدا و امنای جامعه هستند. چون این نسل نونهال به این‌ها سپرده شده است تا هم در علم و دانش و هم در ایمان و تقوا تربیت کنند.

در مخلوقات عالم موجودی بالاتر از انسان نیست و در سنین زندگی انسان هم وقتی مهم‌تر از کودکی و نوجوانی نیست. در این جهان بزرگ صدر خلائق انسان است و برای تربیت انسان هم کودکی و نوجوانی بهترین زمان شکوفایی و رشد است و این امانت بزرگ به دست آموزش و پرورش و مدارس سپرده شده است. لذا بزرگ‌ترین امنای جامعه مربیان هستند و مسئولیت آن‌ها خطرناک‌ترین مسئولیت است. با یک نکته کم یا زیاد این کودک در آینده سعادت‌مند یا شقاوتمند می‌شود. با یک خطی که معلم و مدیر می‌دهد این بچه از این‌رو به آن رو می‌شود. هم‌زمان این مسئولیت بر عهده خانواده است.

اگر بخواهیم راه علم و دانش‌آموزی و کارآموزی و یادگیری فن درست طی شود و هم‌زمان هم، اخلاق و معنویت و بصیرت کسب شود و چون این هدف به این دو گروه سپرده شده است پیوند اولیا و مربیان به خاطر این است که اگر برنامه خانه به سویی باشد و مربیان در مدارس طریقی دیگر را بپیمایند مثمر ثمر نخواهد بود. تربیت موفق زمانی است که بین خانه و مدرسه تعارض و ناسازگاری نباشد. در علم روز هم بر این تأکید شده است. تجربه هم گویای این است. در خود آن خانه اگر پدر و مادر با هم سر ناسازگاری و دعوا داشته باشند و راه‌های متفاوت طی کنند بچه تربیت صحیح نخواهد داشت. الآن اطلاع دقیقی ندارم ولی قبلاً ارتباط بین اولیا و مربیان کم‌وبیش دنبال می‌شد. برگزاری جلسات و حتی کلاس‌های علمی، اعتقادی، اخلاقی و معنوی ضرورت دارد که باید تشکیل شوند و خانواده‌ها هم باید به این مسئله دل بدهند و همکاری لازم را داشته باشند. تعامل اولیا مهم است و باید در تربیت و هم در حمایت از مدارس چه در سخت‌افزار و چه در نرم‌افزار فعال باشند. در میبد ما شاهد خیرین بسیار خوبی هستیم. قریب ۲۰۰ مدرسه را خیرین ما ساختند حالا از ده درصد تا نود درصد. این آمار خوبی است هر سال ۷ یا هشت مدرسه جدید توسط خیرین شروع می‌شود. بعد از برنامه‌ریزی در این چند سال اخیر، خیرین خیلی کمک کردند این‌ها مایه افتخار است و از همه خیرین باید تشکر کرد. اما از استاندارد لازم فاصله داریم. حتی در مسائل اخلاقی معنوی هم جدیت لازم است.

۴. بزرگداشت هفته تربیت بدنی و ورزش

موضوع دوم هفته تربیت بدنی و ورزش است. بارها گفته شده است و باید تأکید کنیم که اولاً: ورزش باید یک اصل همگانی شود. در زندگی امروز بشر نیاز است که ورزش و اصول سلامت به شکل فرهنگ عمومی دربیاید. ثانیاً: ورزش‌های باستانی و اصیل باید مورد عنایت و حمایت قرار بگیرد که الحمدلله مورد توجه هم هستند. ثالثاً: ورزش‌های دیگر که در جای خودش ارزش دارند اما زیرساخت‌هایی می‌خواهند که امیدواریم پروژه‌ها و طرح‌های نیمه‌کاره تکمیل شد و مسئولین محترم به آن عنایت داشته باشند.

۵. تبریک هفته نیروی انتظامی

موضوع سوم هفته نیروی انتظامی است که هرچند گذشته است ولی لازم است که به خادمان امنیت و تلاشگران در عرصه تأمین امنیت مردم در کشور و منطقه‌مان تبریک بگوییم و هم از خدماتشان تشکر کنیم. همچنین باید گفت که نیروهای انتظامی و مسلح و امنیتی برای مقابله با این آسیب‌های مختلفی که در درون جامعه داریم و تهدیدهایی که از بیرون مرزهای ماست باید قوی، پای کار و مجهز باشند خود این نیروها باید نیروهای سالم، فهیم و ارزش‌مدار باشند. این انتظاری است که از نیروهای انتظامی متوقع است و انتظار داریم که نیروی انتظامی خودش را در مواجهه با مشکلات امنیتی و آسیب‌های اجتماعی آماده و مجهز کند که بخشی از آن به‌دقت و امور سخت‌افزاری نیاز دارد و بخشی هم امنیت اخلاقی است که باید جلوی باندهای فساد و فحشا و مخرب اخلاقی و اجتماعی را گرفت.

۶. بزرگداشت روز غذا و لزوم توجه به نیازمندان و گرسنگان

نکته چهارم روز غذا است. در ماه مبارک رمضان در بحث گسست‌های اجتماعی عرض کردم که حدود یک میلیارد گرسنه در جهان داریم و فاصله طبقاتی موجب شده است که عده‌ای از غذای خودشان محروم بمانند. ما باید توجه داشته باشیم که در جامعه اسلامی زندگی می‌کنیم و نباید در این جامعه آدم گرسنه و فقیر باشد. مسئولین، زمامداران، نظام و همه آحاد مردم و ما موظف هستیم که به وضعیت کلیدی مردم توجه کنیم که یکی از این موارد غذا و سایر نیازمندی‌هاست.

۷. لزوم مراعات استاندارد در تولیدات و خدمات

موضوع پنجم روز جهانی استاندارد است. یکی از اصولی که در همین بحث‌های اقتصادی و تجارتي بیان داشتیم این بود که در تولید و ارائه خدمات باید شاخصه‌های سالم و لازم را مراعات کرد. استاندارد یک قانون، اخلاق و خدمت است. همه ما باید شاخصه‌های استاندارد را مراعات کنیم که تکلیفی بر گردن ماست.

۸. نکاتی در باب مسائل سیاسی منطقه و کشور

موضوع آخر مسائل سیاسی منطقه و کشور است که لازم است چند نکته‌ای عرض شود:

۱. لزوم درک عمیق‌تر مواضع رهبری توسط بعض مسئولین

اولاً این را همه حس کرده‌اند که آنچه رهبری عظیم الشان بر آن تأکید می‌کردند و انگشت می‌گذاشتند و گاهی بعضی‌ها نمی‌توانستند درک کنند یا نمی‌خواستند عمق آن را بفهمند، امروز همه می‌فهمند و متوجه شده‌اند که در ذات، هویت و شالوده حکومت آمریکا پیمان‌شکنی و عهد ناشناسی است. «إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ»^{۱۰} این شعار قرآن است. این را رهبری می‌فرمودند گاهی در فهم آن دقت لازم نمی‌شد. امروز می‌بینیم که تغییری در حکومت آمریکا شده است. الان آقایی آمده است که بقول خودشان تعادل روانی ندارد. گاهی هم گفته شده است که در جاهای دیگر برای اینکه مردم بترسند بگویند که من دیوانه هستم. شما بدانید واقعاً دیوانه هستید ولی مردم ایران از شما دیوانه‌ها هرگز نخواهند ترسید.

۲. برجام نماد کوتاهی طرف ایرانی از بعض مواضع اصولی

این خیلی جالب است که در برخی از گزارش‌ها آمده است که خودش گفته بگویند او هیچ چیزی حالی‌اش نیست. البته ما می‌گوییم که واقعاً این حرفی که زده شده درست است و این را هم بدانید که کسی از شما نخواهد ترسید و پیمان‌شکنی شما آشکار شده است و هم‌پیمانان‌تان هم امروز مدعی و از دست شما شاکی هستند. البته ما معتقدیم آن جریان دیگری که قبل از این‌ها بودند یک دستکش مخملی و ظاهری جذاب از خودشان نشان می‌دادند اما باطن آن‌ها هم همین بود و با هم فرقی نمی‌کنند و شالوده حکومتشان بر پیمان‌شکنی درست شده است. برجام الان نماد این شده است که ما در بعضی از جاها کوتاه آمده‌ایم. ما اشکالات فنی در آن می‌بینیم اما به همین هم نمی‌توانند بسنده کنند.

^{۱۰} - سوره توبه، آیه ۱۲

۳. همه گزینه‌ها روی میز ایران

این نکته هم بگوییم که برای امشب و فردا شب وعده موضع‌گیری می‌دهند اصلاً برای ایران اهمیتی ندارد که آیا قبول دارید یا نه. این را همه دنیا باید بدانند ما منتظر شما نیستیم و مسئولین باید در برنامه‌های خود اقتصاد مقاومتی و نجات مردم و مقاومت را اصل بدانند، وقعی برای حرف‌های این آدم یا شخص دیگری قائل نیستیم، همه گزینه‌ها برای ایران هم روی میز است و ما آماده همه نوع اقدامات در برابر زورگویی و تجاوزگری شما هستیم.

۴. سپاه خار در چشم دشمنان اسلام

شما از هزاران کیلومتر دورتر از این منطقه و از آن سوی عالم آمده‌اید و اینجا مدعی شده‌اید. جایی که مال کشورهای اسلامی است. شما الآن مدعی سپاه سرافراز ما شده‌اید. چون همین سپاه نقشه خاورمیانه بزرگتان را نقش بر آب کرده است، جلوی داعش و عوامل شما ایستاده است، جلوی تجاوز به مقدسات اسلامی را گرفته است و کشورش را امن نگاه داشته است. معلوم است که شما از این نهاد مقدس عقده دارید.

سپاه، بسیج، ارتش، نیروی انتظامی و نیروهای امنیتی ما تحت فرمان رهبری یک سخن و یک حرف دارند و در برابر زیاده‌طلبی شما کوتاه نخواهند آمد و بدانید که این ملت و نیروهای مسلح ما همچنان راهشان را ادامه می‌دهند و نمی‌گذارند خواب‌های آشفته شما تعبیر شود. از یک طرف بحث خروج از برجام را سر می‌دهند که برای ما اهمیت ندارد و از طرفی دیگر بحث غائله تجزیه‌طلبی را در کردستان عراق ایجاد کرده‌اند که حتماً شکست خواهند خورد. از طرف دیگر نیروی دفاعی، موشکی و سپاه ما را زیر سؤال برده‌اند. اینان حتماً راه به جایی نخواهند برد و مهم این است که این‌ها شکست خورده‌اند و درصد جبران این شکست‌ها هستند، ولی این شکست‌ها جبران نخواهد شد. انشاء الله جبهه مقاومت و انقلاب اسلامی پیش می‌رود و شما بیگانه‌ها و مهمان‌های ناخوانده‌ای هستید که باید بساطتان را جمع کنید و به کشورهای خودتان برگردید. در منطقه ما و کشورهای اسلامی صاحب‌خانه هستیم و به فضل خدا با خفت و خواری و شکست خواهید رفت.

۵. عدم مذاکره در صنایع موشکی و امنیتی کشور

صنایع دفاعی، موشکی و امنیتی ما قابل مذاکره نیست و مسئولان ما هم ان شاء الله تلاش خواهند کرد، بیدار خواهند بود و توجه به عمق مسائل را خواهند داشت.

ما باید با تکیه بر نیروهای خودمان، کشور را با اقتصاد مقاومتی بسازیم و آماده هر نوع مشکلاتی هم هستیم و تسلیم این یاوه‌گویی‌های مستکبران نخواهیم شد.

نَسْتَلِكُ اللّٰهَ وَ نَدْعُوكَ بِاسْمِكَ الْعَظِيمِ الْعَظِيمِ الْعَظِيمِ الْاَعْزَّ الْعَظِيمِ الْاَكْرَمِ يَا اللّٰهَ وَ... يَا رَحِمَ الرَّحْمِيْنَ، اللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا تَوْفِيقَ الطَّاعَةِ وَ بَعْدَ الْمَعْصِيَةِ وَ صَدَقَ النِّيَّةِ وَ عِرْفَانَ الْحَرَمَةِ، اللّٰهُمَّ انصُرِ الْاِسْلَامَ وَ اهْلَهُ وَ اخْذِلِ الْكُفْرَ وَ اهْلَهُ، خدایا دل‌های ما را به انوار ایمان روشن بفرما، اعمال ما را قبول بفرما، توبه، انابه و عبادات ما را مورد لطف و کرمات خود قرار بده، گناهان ما را ببخش، آسیب‌ها را از جامعه ما دور بدار، نسل جوان ما را به اوج عزت، ایمان و افتخار برسان، همه مخاطرات را از کشور و امت اسلام دور بدار، شر دشمنان اسلام به ویژه اسرائیل غاصب را از سر همه مرتفع بفرما، شر تکفیری‌ها، داعشی‌ها و تروریست‌ها را به خودشان بازگردان، ما را از همه خطرات مصون بدار، باران رحمت و برکاتت را بر ما نازل بفرما، مشکلات اقتصادی کشور را مرتفع بفرما، مسئولان ما را به انجام وظایف، خدمات صادقانه و الهی‌شان آشنا و موفق بدار، مریضان ما، مریضان مدنظر و جانبازان را شفا کرامت بفرما، مسلمانان مظلوم بحرین، یمن، عراق، سوریه، میانمار و دیگر مسلمانان مظلوم در اقصا نقاط جهان را نجات کرامت بفرما، اموات و درگذشتگان ما، درگذشتگان از این جمع و تازه درگذشتگان را غریق بهار رحمت بفرما، به ما توفیق سوگواری و عرض ادب خالصانه محضر سالار شهیدان و همه شهدا عنایت بفرما، ما را با نواقص خودمان آشنا بفرما، ارواح تابناک شهیدان، شهیدان اسلام و انقلاب اسلامی، شهیدان دفاع مقدس، شهیدان مدافع حرم و مقاومت و بین‌الملل اسلامی شهدای این جمع و امام شهدا را با شهدای کربلا محشور بفرما.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ كُفُوًا اَحَدٌ^{۱۱}

^{۱۱}. سوره اخلاص